

ALUMINIUM IN PRAKTIJK

MAGAZINE

JAARGANG 13 | NOVEMBER 2020 | NR 2

JE MOET JE
ALS ARCHITECT
KUNNEN
WEGCIJFEREN

ALUMINIUM
BEPALEND
VOOR
GEVELBEELD
HOFWONINGEN

ALUMINIUM
DRAAGT
BIJ AAN
NATUURLIJKE
BALANS

WE WERKEN
VEEL EN
GRAAG MET
ALUMINIUM

4

ALUMINIUM IN PRAKTIJK

De kwaliteiten van aluminium worden pas zichtbaar als het in de praktijk wordt toegepast. Dit uitgangspunt vormt de basis van Aluminium In Praktijk, dat als label de filosofie van Roval Aluminium ondersteunt, dat wat mooi én functioneel is, ook gezien mag worden. Elke aflevering van het magazine kenmerkt zich door een thema, dat inspeelt op de onbegrensde mogelijkheden van aluminium.

6

INHOUDSOPGAVE

- 03 VOORWOORD
- 04 PARK DIEPERHOUT, LEIDEN
- 06 SPORHELDEN WEST, CULEMBORG
- 10 CALAND DOCK, DEN HAAG
- 14 VERBORGEN TUINEN, LEUSDEN

Aluminium In Praktijk is een gratis magazine dat ook online te lezen is op www.roval.eu en www.aluminiuminpraktijk.nl. Wilt u meerdere gedrukte exemplaren ontvangen? Stuur dan een mailtje naar marketing@roval.eu.

COLOFON

Redactie: Roval Aluminium B.V.

Oplage: 5000 stuks

Fotografie: Foto cover: Hofwoningen in het Culemborgse plan Sporthelden West. Van de projecten in Aluminium In Praktijk vindt u meer foto's op www.roval.eu en www.aluminiuminpraktijk.nl.

Volg ons op:

FSC logo

14

BY **REYNAERS**
GROUP
TOGETHER FOR BETTER

“DE VELE GEZICHTEN VAN ALUMINIUM”

EDWIN VAN KEMENADE

SALES & MARKETING MANAGER
ROVAL ALUMINIUM B.V.

In deze aflevering van Aluminium In Praktijk laten we zien dat aluminium detaillering vele gezichten heeft. Roval is natuurlijk bekend vanwege de ongekende maatwerkmogelijkheden in aluminium dakranden, muurafdekkappen en waterslagen. In kleur, vorm en toepassing. Functioneel en esthetisch. Twee eigenschappen die zeker van toepassing zijn op de in de gevel geïntegreerde aluminium hemelwaterafvoer in drie projecten in deze aflevering: de hofwoningen in Culemborg West en bij de appartementencomplexen in Leiden en Leusden. Het nieuwbouwproject Caland Dock in Den Haag laat zien dat de kwaliteiten van aluminium detaillering niet alleen buiten tot hun recht komen, maar ook binnen aantoonbare meerwaarde hebben. Park Dieperhout toont dat aluminium muurafdekkappen perfect te combineren zijn met groendaken. Kortom, wij willen dat we u met deze diversiteit weer inspireren tot mooie ontwerpen met aluminium detaillering. Projecten die aan uitstraling en duurzaamheid winnen dankzij de toegevoegde waarde van aluminium. En daar zit wellicht uw project tussen, waar we in de volgende aflevering van Aluminium In Praktijk met enthousiasme aandacht aan zullen besteden.

Ik wens u veel lees- en kijkplezier!

WONINGEN EN APPARTEMENTEN PARK DIEPERHOUT, LEIDEN

RONALD KNAPPERS

STUDIO VVKH, LEIDEN

JE MOET JE ALS ARCHITECT KUNNEN WEGCIJFEREN

Een architect moet zijn stempel kunnen drukken op het ontwerp. Hij is per definitie op zoek naar onderscheidend vermogen en de bewonderenswaardige blikken van de argeloze toeschouwer. Eeuwige roem is zijn inzet. Dat is wellicht een te algemeen beeld, maar enige ijdelheid is de architect niet vreemd. Natuurlijk stelt hij het op prijs als zijn ontwerp bewierookt wordt, maar volgens Ronald Knappers van Studio VVKH uit Leiden is dat geen doel op zich. Knappers ontwierp Park Dieperhout in dezelfde stad. In plaats van uitbundigheid is juist ingetogenheid die kenmerkend is voor het ontwerp of beter: in dit geval voor de architect.

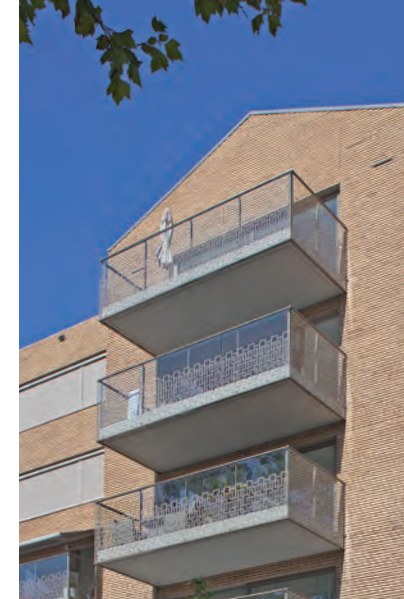
Park Dieperhout

“Je moet je soms als architect kunnen wegcijferen”, zegt hij daarover. Dan doelt Knappers specifiek op Park Dieperhout, dat middenin het Houtkwartier is gesitueerd. Een geliefde woonwijk aan de noordkant van de stad, dichtbij het station en grenzend aan stadspark Leidse Hout. Park Dieperhout bestaat uit 48 eengezinswoningen en een kleinschalig appartementencomplex, verdeeld over vier lagen, een gezondheidscentrum op de onderste twee lagen en een ondergrondse parkeergarage.

De ingetogenheid van zijn ontwerp, heeft volgens Knappers vooral te maken met de omgeving: “Het plan moest erin passen. Je moet het gevoel hebben alsof het er al jaren is.”

Jaren dertig signatuur

De woningen – en de roodbruine en gele steen dragen daaraan bij – hebben een onmiskenbare jaren dertig signatuur. Maar voor wie goed kijkt, ziet ook dat ze een combinatie vormen van modernistische elementen en nostalgische kwaliteiten van weleer. De raampartijen zijn vergroot en de steile kappen zijn met 51 graden nóg schuiner dan de traditionele 45 graden. Het schuine dak is terug te vinden op een deel van het appartementencomplex. Voor de grote glasoppervlakten

zijn robuuste kozijnen gebruikt en de entrees zijn voorzien van stoere betonnen kaders, die reeds elders in de wijk zijn toegepast. Bijzonder detail is dat voor het metselwerk van het appartementencomplex de gele ‘Dudoc-kleur’ is gebruikt, nog zo’n verwijzing naar de vorige eeuw. En dat metselwerk is ook met liefde geadopteerd uit de jaren dertig, zonder gebruik van stootvoegen, maar juist met dikkere lintvoegen, waardoor de gevel opgebouwd lijkt te zijn uit stenen planken.

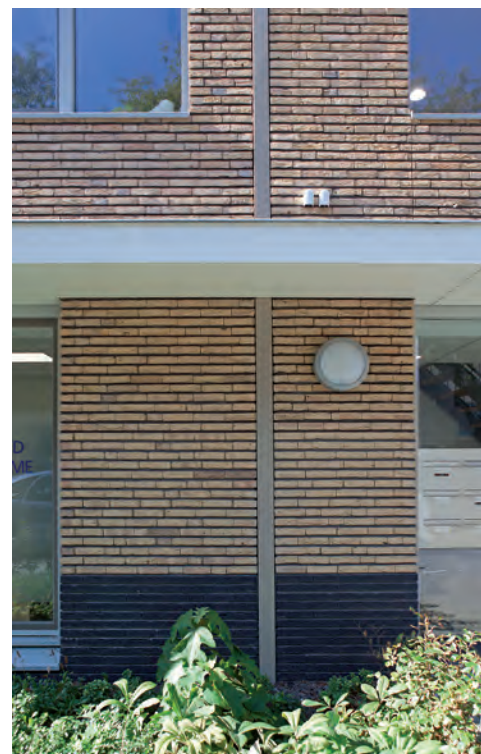
“Je moet niet alleen kijken naar sec het ontwerp, maar je afvragen wat je aan de wijk kunt toevoegen, zodat de bewoners er ook met plezier kunnen wonen. Of wat voor meerwaarde je ontwerp heeft voor de omgeving. Zowel wat uitstraling als wooncomfort betreft”, zegt Ronald Knappers. “Het is een van de plekken in Leiden waar ik zelf zou willen wonen.”

Strakke aluminium detaillering

Zoals gezegd is Park Dieperhout een combinatie van nostalgische elementen en moderne kwaliteiten. Wat de laatste betreft, speelt de toepassing van aluminium detaillering volgens de architect zeker een rol. “Ik heb gekozen voor aluminium vanwege de strakheid. Dat zie je bijvoorbeeld terug in het gebruik van aluminium muurafdeksystemen als dakrandafwerking van het appartementencomplex, ook in combinatie met het

groendak. Tevens zijn de vensters afgewerkt met onder meer aluminium waterslagen. Groot voordeel is bovendien dat je het aluminium uitstekend op smaak kunt brengen met de kleuren die bij het ontwerp passen.”

Opvallend detail is de wijze waarop de afwatering van het appartementencomplex is geregeld. Althans opvallend, eigenlijk juist met nadruk onopvallend, want het afwateringskanaal zelf ligt verholen in de gevel en deze is afgedekt met een aluminium strook. Hierdoor krijgt de toegepaste aluminium detaillering zowel een functionele als esthetische betekenis.

ALUMINIUM BEPALEND VOOR GEVELBEELD HOFWONINGEN

HOFWONINGEN IN PLAN SPORTHELDEN WEST, CULEMBORG

FREEK LAARHOVEN

OP TEN NOORT BLIJDENSTEIN
ARCHITECTEN EN ADVISEURS,
UTRECHT

MARCO ROMANO

OP TEN NOORT BLIJDENSTEIN
ARCHITECTEN EN ADVISEURS,
UTRECHT

De twintig hofwoningen in het Culemborgse plan Sporthelden West zijn een ontwerp van Freek Laarhoven in samenwerking met projectarchitect Marco Romano van Op ten Noort Blijdenstein Architecten en Adviseurs uit Utrecht. Tot zover de droge constatering. De hofwoningen zijn niet alleen een onalledaags ontwerp, ook de context waarin de woningen vorm hebben gekregen, is op z'n minst verrassend.

Stedenbouwkundig plan

Plan Sporthelden West is een echte verleider voor woningzoekenden uit de regio Utrecht, die waarde hechten aan een duurzame omgeving. Net als de hofwoningen komt ook het stedenbouwkundig plan uit 'de pen' van Laarhoven en zijn collega's: een 'wijk van avontuur' kun je het met speelveldjes, moestuinen, recreatieplekken, bovengrondse afwatering en groen gelardeerde plan noemen. De basis vormt de u-vormige ontsluitingsweg, die geïnspireerd is op de smalle weggetjes in het Engelse Cornwall met hun hoge hagen. Dat maakt het spannend, want wat speelt er zich achter de meer dan manshoge haag af? De bovengrondse

afwatering en het vele (gebruiks) groen zijn een voorname én duurzame impuls voor de leefbaarheid binnen de wijk. Freek Laarhoven: "Het plan is verdeeld in diverse clusters, waarin we verschillende architecten de mogelijkheid hebben geboden om binnen grove kaders eigen ontwerpen te realiseren. Het stedenbouwkundig plan is hierin de flexibele kwaliteitsdrager."

Het voert te ver om hier het zo intelligent vormgegeven stedenbouwkundige plan verder uit te diepen, maar – eerlijk is eerlijk – het verdient de aandacht van bewondering.

Vervolg op pagina 8 >

Hofwoningen

Terug naar de zuidwesthoek van het plan, waar de twintig hofwoningen zijn gesitueerd. Daar valt ook uitgebreid over te verhalen. Vier rijen van drie en twee rijen van vier woningen, die alle uit drie woonlagen bestaan. Ze vormen samen een soort burcht met een eenduidige materialisatie en configuratie. “De blokken grenzen aan drie openbare ruimtes, die diagonaal met elkaar verbonden zijn. De middelste ruimte heeft het karakter van een besloten hof, hoewel het plein voor iedereen toegankelijk is. Om die aansluiting met het hof te accentueren, komen de voordeuren van de binnenste hoekwoningen ook op dat hof uit,” aldus de architect. “Het is een autovrije zone. Parkeren gebeurt elders. Je moet dan even lopen met je boodschappen. Uiteraard zijn de woningen gewoon bereikbaar voor hulpdiensten.”

Beleving

Wat direct opvalt aan de hofwoningen, die zowel een robuuste als verfijnde uitstraling hebben, is het verrassende gevelbeeld dat veel aan de beleving van de toeschouwer overlaat. Om verschillende redenen. Het lijkt alsof sommige woningen een ander soort gevelsteen hebben: “Dat is optisch bedrog,” zegt Laarhoven daarover “Het is niet de gevelsteen die overal dezelfde zachte, zandkleur heeft, maar de voeg, die van kleur verschilt. Hierdoor ontstaat de indruk dat de ene woning donkerder is dan de andere woning. Het idee erachter is om de individualiteit van de woning te karakteriseren.”

Aluminium detaillering

Medebepalend voor het gevelbeeld is de dakrand in de vorm van een aluminium muurafdekstelsysteem. De lichte knik in de dakrandafwerking zorgt voor herkenbaarheid van de afzonderlijke woningen. Het is knap hoe de architect met eenvoudige en minimale middelen een groot verrassingseffect weet te creëren. Daartoe behoort bijvoorbeeld ook het lijnenspel, een combinatie van de aluminium muurafdekkap met de met een aluminium plaat afgedekte en in de gevel verzonken hemelwaterafvoer, die het metselwerk onderbreekt. Eenheid wordt gecreëerd door de aluminium schuifpanelen die, afhankelijk van de stand, voor dynamiek in de gevel zorgen. Afhankelijk van de geveloriëntatie op de zon is bij de vensters een crèmewitte aluminium buitenzonwering in de vorm van louveres aangebracht. Deze aluminium panelen hebben op maaiveldniveau de functie van een privacy scherm.

De aluminium detaillering is prominent aanwezig in de hofwoningen. Laarhoven: “De aluminium muurafdakkappen, waterafvoeren, schuifluiken en louveres zijn goed op kleur te brengen en combineren zo prima met de aardse kleuren van de gevelsteen en de gepotdekselde eternitwanden, die het stedelijk ontwerp een landelijk karakter geven.”

**“DE HEMELWATERAFVOER LOOPT NIET VÓÓR MAAR
LIGT VERZONKEN ÍN DE GEVEL. HET ALUMINIUM
AFDEKPROFIEL ZORGT VOOR EENHEID IN KLEUR.”**

**“HET IS NIET DE GEVELSTEEN DIE OVERAL
DEZELFDE ZACHTE, ZANDKLEUR HEEFT,
MAAR DE VOEG, DIE VAN KLEUR VERSCHILT.”**

CALAND DOCK, DEN HAAG BESTAAT UIT VIJF WOONCOMPLEXEN, PARKEERGARAGES EN COMMERCIËLE RUIMTES

HUUB VAN HEESWIJK

KAMPMAN ARCHITECTEN,
DEN HAAG

ALUMINIUM DRAAGT BIJ AAN NATUURLIJKE BALANS

Het wensenlijstje bestaat uit: wonen in dichtbevolkt Den Haag en dan het liefst in een nieuwbouwhuis, met een eigen of gedeelde tuin, als het even kan aan het water én ook nog een beetje duurzaam. Ga d'r maar aan staan. Waar vind je nog die ruimte? Schaarsheid alom. Een utopie, zo lijkt het. Maar niets is minder waar. In de transformatiewijk Laakhaven-West is dat onbereikbare ideaal voor 550 huishoudens realiteit geworden. Als je maar lang genoeg blijft dromen. De vijf wooncomplexen die er verrezen hebben de toepasselijke naam Caland Dock meegekregen. Om er enige logica en herkenning in te krijgen, zijn ze alle voorzien van een opvolgend nummer: 1 tot en met 5.

Samenwerking

Het ontwerp is van Kampman Architecten uit Den Haag, in het bijzonder van Huub van Heeswijk en Marcel Kampman. Samenwerking ligt volgens Van Heeswijk aan de basis van het project: "Marcel is meer van het grotere gebaar en ik van de details. We vullen elkaar hierin perfect aan. Ook extern is de samenwerking van grote betekenis geweest, zowel met de aannemer als met de gemeente."

Architectuur

Mooi natuurlijk, maar wat heeft die samenwerking uiteindelijk opgeleverd? Caland Dock bestaat uit, zoals gezegd, vijf blokken die aan elkaar verbonden zijn door gezamenlijke binnentuinen. De blokken kenmerken zich door een hoge dichtheid. Tsja, wat wil je. Je moet immers

pingelen binnen een overvol strafschopegebied. Het is gebouwd met respect voor de industriële geschiedenis van het voormalige havengebied. Door de even intelligente als fraaie architectuur én oriëntatie hebben alle bewoners zicht op het water. Hetzij vanaf hun eigen balkon of vanaf de al dan niet gezamenlijke daktuinen. Dat verklaart de terrasvormige opbouw van de blokken. Van Heeswijk: "De terrasvorming doorbreekt bovendien de massaliteit. De groene buitenruimtes dragen niet alleen bij aan het wooncomfort, ze zorgen ook voor een vertraagde afvoer en plaatselijke infiltratie van het hemelwater. Doordat de blokken naar achteren toe wat breder worden, hebben alle woningen ruime uitzichten en voldoende bezonning."

Vervolg op pagina 12 >

“DE WIJZE WAAROP HET LICHT IS GEBRUIKT, DRAAGT BIJ AAN EEN INTIEMERE BELEVING.”

Lichtvoetigheid

De vijf blokken hebben binnen de contouren van het vergezicht iets weg van de havenkranen van weleer. Een verwijzing naar het industrieel verleden. Robuust, tikkie trots met de ‘cabine’ naar voren gericht. Alleen de takel ontbreekt nog. Door gebruik te maken van verschillende lichte, gemêleerde gevelstenen en contrasterende ramen ontstaat er ondanks het stoere voorkomen tegelijkertijd een aangename lichtvoetigheid. En da’s knap. Een natuurlijke balans, die wordt bevorderd door de plint rondom, die doorloopt in de onderste balkons. “Daarom zijn deze balkons, die voorzien zijn van een aluminium balustersysteem, anders vormgegeven dan de balkons erboven”, licht Van Heesewijk toe.

Het gevaar in het ontwerpen van dergelijke forse woonblokken is volgens de architect dat het gevoel van massaliteit overslaat op de beleving. “En dat is niet altijd even prettig. We hebben hier niet alleen buiten aandacht aan besteed, maar ook binnen. Elk blok heeft een hoog, smal atrium, dat het ontmoeten bevordert. De hoogte wordt onderbroken door visualisaties, zoals een metershoge wandafbeelding van een havenkraan van weleer en andere elementen, zoals de lichte knik in de met wit gepoedercoate aluminium videranden beklede galerijen. De menselijk maat is belangrijk. Ook de wijze waarop het licht is gebruikt, draagt bij aan een intiemere beleving.”

Aluminium detaillering

Het vijfde blok wijkt af van de eerste vier. “We vonden dat er onvoldoende parkeerruimte was”, zegt van Heesewijk “Het hart van het vijfde blok is een parkeergarage, waaromheen woningen in een u-vorm zijn gesitueerd.” Goed, in functionaliteit wijkt het vijfde blok iets af – je ziet dat ook aan de plint en de ventilatiegevel aan de zijkant, die nodig is voor de parkeergarage – maar er zijn meer overeenkomsten met de andere vier dan verschillen. Dezelfde balans en logica zonder vanzelfsprekend of voorspelbaar te zijn. In vorm, kleur en materialisatie. Aluminium detaillering is dienstig aan die balans. De entrees zijn aan de buitenzijde voorzien van aluminium beplating die dienst kan doen als informatiedrager, er zijn aluminium waterslagen toegepast, aluminium muurafdeksystemen als dakrandafwerking en aluminium balustersystemen. Van Heesewijk: “De keuze voor aluminium is ook in overleg gegaan met de aannemer. Een prima keuze uiteindelijk, omdat aluminium mooi strak te detailleren is en je kunt het perfect op kleur brengen.”

WE WERKEN VEEL EN GRAAG MET ALUMINIUM

WONINGEN EN APPARTEMENTENCOMPLEXEN VERBORGEN TUINEN, LEUSDEN

Ontwaken met het gezoem van lome hommels en het vrolijke gekwetter van vogels op de achtergrond. Ondertussen uitkijkend over rustgevend, natuurlijk groen. Niet voor niets borrelde de naam Verborgten Tuinen naar boven. Architect Robin van Rossum van OOKarchitecten uit Amersfoort over het nieuwe wijkje in Leusden, op de plek waar ooit een enorm schoolgebouw stond: "Groen heeft een prominente rol. Het centrale punt van de Verborgten Tuinen is een gemeenschappelijke binnentuin, waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten. Het wijkje heeft slechts twee hoofdentrees. Je komt dan binnen in een soort collectief hof: de Verborgten Tuinen."

ROBIN VAN ROSSUM

OOKARCHITECTEN, AMERSFOORT

Moderne outfit

De Verborgten Tuinen bestaan uit 31 moderne, grondgebonden eengezinswoningen, twee appartementencomplexen van 15 koopwoningen respectievelijk 20 huurwoningen. Daarnaast is er nog een derde appartementencomplex met 21 zorgplaatsen als sluitstuk van de westelijke rand van de wijk. De eengezinswoningen hebben ruime tuinen, omzoomd door groene hagen. Ze refereren aan de jaren dertigstijl, maar dan wel in een moderne outfit gestoken. De bouwhoogtes en massa's sluiten aan op die van de omliggende bebouwing. Van oost naar west lopen deze in stijgende lijn.

De schoonheid van eenvoud

Het credo van OOKArchitecten is volgens de architect 'de schoonheid van eenvoud'. Het is een filosofie die ook te herkennen is in de architectuur van de Verborgten Tuinen. Robin van Rossum: "Het is geen bonte verzameling van stijlen of materialen. De Verborgten Tuinen zijn eenduidig ontworpen, waardoor er een gevoel van herkenbaarheid ontstaat. Je ziet dat bijvoorbeeld terug in de consequente doorvoering van de steile daken. De woningen zijn bovendien allemaal voorzien van hetzelfde type ramen."

"GROEN HEEFT EEN PROMINENTE ROL."

Kwaliteit

Hoewel er een duidelijke en vooral herkenbare lijn zit in de architectuur, is er van een voorspelbare vanzelfsprekendheid beslist geen sprake. Integendeel, er is voldoende variatie en inderdaad: de eenvoud ademt kwaliteit. Door gebruik van verschillende soorten metselsteen hebben de woningen een eigen identiteit gekregen, die het gevoel van thuis komen benadrukt.

Aluminium detaillering

In de Verborgten Tuinen is veel aluminium detaillering toegepast. Zo is voor de dakrandafwerking van de steile daken gekozen voor aluminium muurafdekkingen. Deze muurafdekkingen zijn voorzien van een waterkeringsprofiel, die het hemelwater naar de binnenzijde

afvoert. Daarnaast is de hemelwaterafvoer in zowel de appartementencomplexen als in de geschakelde woningen in de gevel verzonken en voorzien van een aluminium afdekkap. Een esthetische oplossing, waardoor de gevel niet ontsierd wordt door een opvallende regenpijp. Verder zijn her en der aluminium waterslagen toegepast, aluminium dagkantbekleding en aluminium wand- en plafondbekleding bij de entrees van de appartementencomplexen. Robin van Rossum over de toepassing van aluminium detaillering: "We werken veel en graag met aluminium. Je kunt er strakker en fijner mee detailleren dan bijvoorbeeld met beton. Het is optimaal vormbaar en het past ook bij de overwegend moderne architectuur van ons bureau."

ALUMINIUM IN PRAKTIJK IS EEN MERK VAN ROVAL ALUMINIUM

WWW.ALUMINIUMINPRAKTIJK.NL